

ОПШТИНА ВИШЕГРАД

**ИЗВЈЕШТАЈ О ОСТВАРЕЊУ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА
ОПШТИНЕ ВИШЕГРАД ЗА 2019. ГОДИНУ**

Јуни 2020. године

Садржај

1	УВОД	3
2	СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ	4
2.1	Визија	4
2.2	Стратешки циљеви	4
2.3	Секторски циљеви	4
2.4	Кључни планирани приоритети и фокуси за посматрани годишњи период (2019.година).5	
2.5	Збирни преглед приоритетних пројеката и оквир за њихово финансирање обухваћених Планом имплементације за 2019-2021.годину	6
3	ПРЕГЛЕД ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА	7
3.1	Кратак осврт на предходни период.....	7
3.2	Преглед имплементације стратегије у извјештајној 2019.години	8
4	Кључни резултати и остварен прогрес	23
5	Институционални капацитети Општинске управе и срадња са другим актерима	30
6	Макроекономски показатељи.....	31
7	Закључци и препоруке	33

1 УВОД

Стратегију развоја Општине Вишеград 2018-2027 израдио је Развојни тим Општине Вишеград у периоду фебруар–децембар 2018.године, у оквиру Пројекта интегрисаног локалног развоја (ИЛДП), који представља заједничку иницијативу Владе Швајцарске и Развојног програма Уједињених нација (УНДП).

Скупштине општине Вишеград је дана 03.12.2018. године усвојила документ „Стратегија развоја Општине Вишеград 2018-2027“. Општина Вишеград ће сваке године почев од године усвајања да припрема трогодишњи план имплементације (1+2) као оперативни инструмент за реализацију стратегије. План имплементације 2018-2020. година је припремљен заједно са документом „Стратегија развоја Општине Вишеград 2018-2027“ и прилог је документа. Јединица за управљање развојем (ЈУРА), формирана у оквиру Одјељења за локални развој, привреду и друштвене дјелатности је била носилац израде трогодишњег Плана имплементације (1+2) за период 2019-2021. година.

Јединица за управљање развојом ЈУРА је у сарадњи са представницима свих унутрашњих организационих јединица Општине је припремила Извјештај о остварењу годишњег плана имплементације Стратегије развоја за 2019. годину, а који се односи на имплементацију стратешких, односно секторских пројеката.

Подаци о имплементацији се континуирано прикупљају током цјелокупног периода који покрива овај извјештај и то кориштењем *Алата за праћење имплементације Стратегије* (Excel табела за праћење пројеката) и на основу дефинисаних секторских и макроекономских показатеља (СМИ табела). Подаци се тимски анализирају, на основу чега се припрема квалитативни осврт на посматрани период имплементације, као и поуке и препоруке за наредни период.

2 СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ

2.1 Визија

Стратегијом развоја општине Вишеград за период 2018-2027. година је дефинисана сљедећа визија:

ВИШЕГРАД МАЛИ ЕВРОПСКИ ОТВОРЕНИ ГРАД, РЕГИОНАЛНИ ТУРИСТИЧКИ И КУЛТУРНИ ЦЕНТАР, СА ДОБРИМ УСЛОВИМ ЗА ЖИВОТ СТАНОВНИКА.

Општина у коју радо долазе туристи из свих дијелова свијета уживајући у јединственој туристичкој понуди.

Општина у којој људи предузетничког духа и инвеститори лако реализују своје пословне идеје.

Општина у којој угодан живот проналази све више младих људи, али и у којој се брине и о најстаријим суграђанима и свим другим рањивим категоријама становништва.

Општина у којој живи еколошки и културно освјештено становништво, које води рачуна о очувању животне средине, природног и културно историјског наслеђа.

2.2 Стратешки циљеви

Стратегијом развоја општине Вишеград за период 2018-2027. година дефинисана су 3 стратешка циља:

Стратешки циљ 1: Развијена локална привреда

Стратешки циљ 2: Становници општине Вишеград имају квалитетне и доступне јавне услуге

Стратешки циљ 3: Смањени узроци који доприносе повећању загађености и угрожавању животне средине

2.3 Секторски циљеви

Стратешки приоритети за развој општине су: економски развој, друштвени развој и заштита животне средине. У оквиру ових сектора, дефинисани су сљедећи циљеви:

Економски развој

- **Секторски циљ 1:** Развијен туризам базиран на компаративним предностима
- **Секторски циљ 2:** Реализоване нове инвестиције и отворена радна мјеста у привреди
- **Секторски циљ 3:** Развијена пољопривреда

Друштвени развој

- **Секторски циљ 1:** Повећан обим и квалитет услуга здравствене и социјалне заштите
- **Секторски циљ 2:** Побољшана доступност и квалитет образовања
- **Секторски циљ 3:** Побољшана доступност и квалитет спортских и културних садржаја
- **Секторски циљ 4:** Унапређен рад локалне управе
- **Секторски циљ 5:** Побољшана доступност и квалитет јавне инфраструктуре

Сектор заштите животне средине

- **Секторски циљ 1:** Унапређен систем управљања комуналним отпадом

- **Секторски циљ 2:** Заштићени природни и људски ресурси
- **Секторски циљ 3:** Побољшање енергетске ефикасности

2.4 Кључни планирани приоритети и фокуси за посматрани годишњи период (2019. година)

Кључни приоритети економског сектора

У складу са дефинисаним секторским циљевима, кључни планирани приоритети економског сектора за 2019. годину су: финансијске подршке организацији туристичких манифестација и промоцији туризма; подршка новим инвестицијама и запошљавању путем уређења градске пијаце, запошљавања рањивих група кроз развој социјалног предузетништва и подршке привлачењу инвестиција; подршка развоју примарне пољопривредне производње путем подизању нових засада воћа и реализацији пројекта „Вишеградска кућа“ и финансијске подршке пољопривредним произвођачима.

Кључни приоритети друштвеног сектора

Кључни планирани приоритети за 2019. годину у друштвеном сектору су: подршка унапређењу здравствене и социјалне заштите путем модернизације Дома здравља, успостављање Дневног центра за дјецу и младе са потешкоћама у развоју, путем подршке старим, инвалидним и хронично обољелим лицима и путем подршке изградње објекта за смјештај лица која се налазе у колективном и алтернативном смјештају; подршка унапређењу положаја младих путем изградње зграда за младе брачне парове и младе, као и путем финансијске подршке наталитету и студентима; подршка унапређењу инфраструктурних капацитета образовних институција путем побољшања услова рада у ЈПУ „Невен“, опремања учионица и уређењем објеката и спортских терена у дворишту ОШ „Вук Караџић“; подршка унапређењу инфраструктурних и програмских садржаја у области културе и спорта путем санације објекта Дома културе, реконструкцијом Спортске дворане, изградњом спортско-рекреативних површина и финансијске подршке културним и спортским манифестацијама; побољшање система водоснабдијевања и канализације путем изградње и реконструкције водоводне и канализационе мреже у градској зони, изградњом транспортног цјевовода од извора Оџак 1 и 2 и Градине до постојећег транспортног цјевовода Клашник–Прелово, канализационе мреже у насељу Околишта, оборинске канализације у улици Војводе Путника и Шегање и фекалне канализацију у насељима Гарча и Вучине; побољшање путне инфраструктуре путем изградње приступне саобраћајнице Андрићграду, реконструкцијом улица Војводе Путника, Светог Саве и Стевана Синђелиића, замјеном ивичњака у улицама Јове Јовановића и Војводе Степе и путем финансирања текућег одржавања и асфалтирања локалних путева; унапређење електро мреже у насељима Џанкићи, Хадровић и Гостиља и остале јавне инфраструктуре изградњом капеле у гробљу Трноваче.

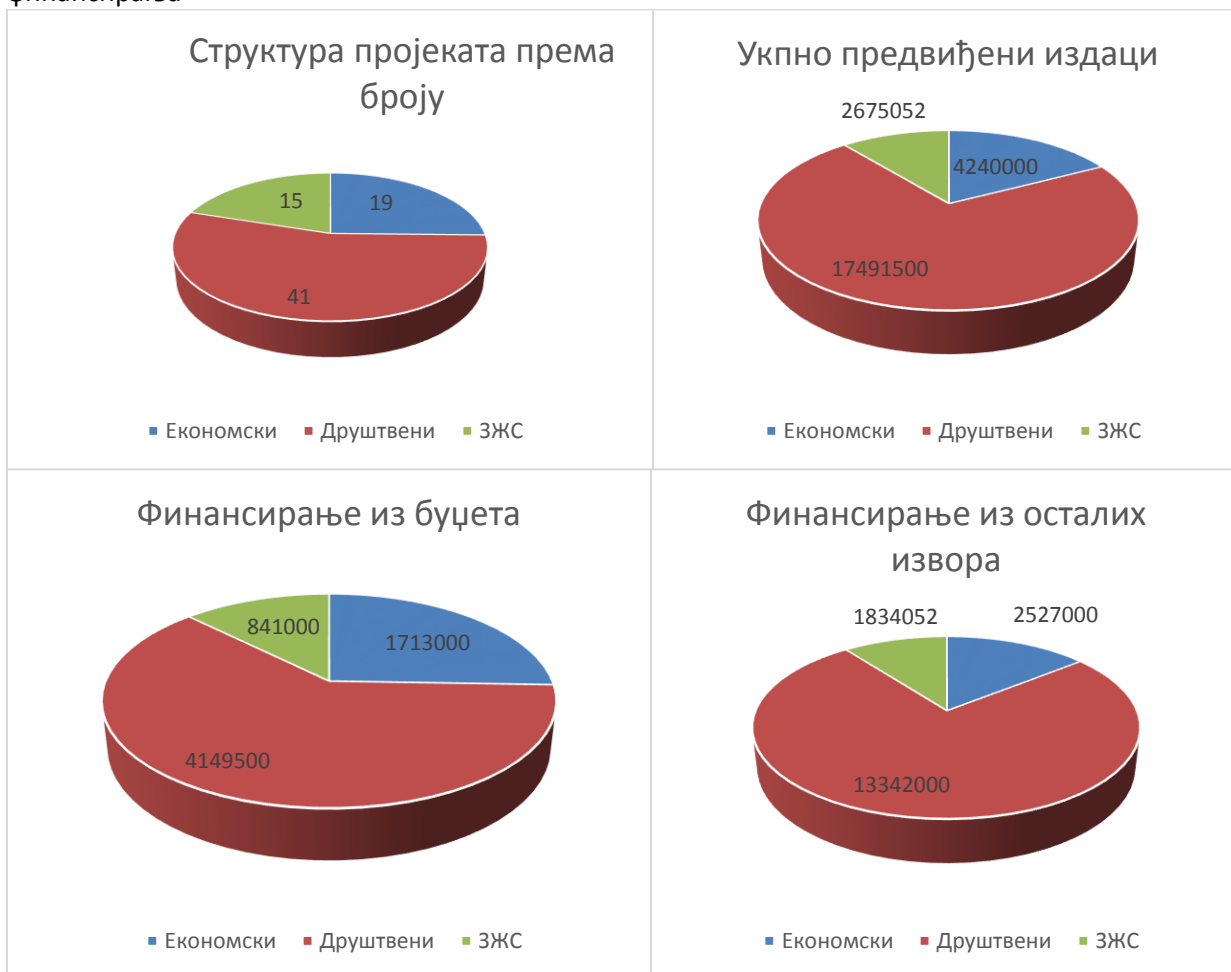
Кључни приоритети у сектору заштите животне средине

Кључни планирани приоритети у сектору заштите животне средине су: подршка збрињавању комуналног отпада путем јачања капацитета комуналног предузећа, прилагођавања рада постојеће општинске депоније и увођењем примарне селекције отпада; подршка јачању система заштите и спасавања путем извођења радова на регулацији корита ријеке Рзав, уређења дијела корита Осојничког потока и успостављањем система одбране од поплава у прекограничном подручју Србија и БиХ; подршка побољшању енергетске ефикасности путем изградње и модернизације јавне расвјете и финансијске подршке енергетској ефикасности стамбених и јавних објеката.

2.5 Збирни преглед приоритетних пројеката и оквир за њихово финансирање обухваћених Планом имплементације за 2019-2021.годину

У планском периоду 2019-2021. година укупно је планирана реализација 75 пројеката од чега 19 пројеката у економском сектору, 41 у друштвеном сектору и 15 у сектору заштите животне средине. Укупно планирана средства за реализацију ових пројеката износе 24.406.552 КМ од тога 6.703.500 КМ су властита средства и 17.703.052 КМ су средстава из вањских извора. У друштвеном сектору планиран је највећи број пројеката и највећи износ средстава. У оквиру овог сектора се налазе комплексни инфраструктурни пројекти.

Графикон 1 Приказ структуре планираних секторских пројеката по броју, издацима и изворима финансирања

Планирана средства осталих извора финансирања за период 2019-2021. година су кредитна средства, средства виших нивоа валсти (министарства на нивоу БиХ, републичка министарства, фондови и агенције) средства других држава по основу специјалних веза (средства Републике Србије), средства међународних донатора (UNDP, EU, Caritas Švajcarska), IFAD пројеката и јавних предузећа.

Општинска управа заједно са јавним предузећима, јавним установама и невладиним организацијама треба да уложи напор у обезбеђењу вањских средстава и то путем благовремене идентификације пројектних идеја, израдом пројектних апликација и обуком запослених у области управљања пројектним циклусом.

3 ПРЕГЛЕД ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА

3.1 Кратак осврт на предходни период

Од почетка реализације стратегије у потпуности је завршено 13 пројеката, што је 16,67% од укупно планираних 78 пројеката. Такође су започета 42 вишегодишња пројекта који су још увијек у процесу реализације.

У току 2019. године 8 нових пројеката који нису били планирани уврштени су у Стратегију развоја 2018- 2027 и у План имплементације и индикативни финансијски оквир за период 2019-2021. година. У област економског сектора укључен је пројекат „Социо-економска одрживост и подршка локалном становништву Горње-дринске регије (SELS)“. У области друштвеног сектора укључено је пет пројеката и то: пројекат „Изградња оборинске канализације у насељу Горње Шегање“, пројекат „Изградња фекалне канализације у насељу Гарча и Вучине“, пројекат „Модернизација и асфалтирање локалних макадамских путева“, пројекат „Реконструкција локалног пута Милошевићи-Стари Брод“ и пројекат „Електрификација насељених мјеста Жагре МЗ Добрун, Закрсница-Црни Врх и Горња Брштаница у МЗ Горња и Доња Лијеска“. У области сектора заштите животне средине укључена су два пројекта и то: пројекат „Побољшање система управљања чврстим отпадом у урбаним и руралним подручјима општина Бајина Башта, Вишеград и Хан Пјесак“ и пројекат „Увођење система централног гријања у насељу Бикавац“.

Резултати ових пројеката доприносе остварењу секторских циљева па су зато Одлуком начелника уврштени у План имплементације и индикативни финансијски оквир за период 2019-2021. година. Извор финансирања су екстерна средства. Сви накнадно уврштени пројекти су или завршени или су у фази реализације.

Укупан број планираних пројеката је 78, док је број у потпуности завршених пројеката 13 што је 16,67% од укупног броја планираних пројеката. Број дјелимично реализованих пројеката је 42 што је 53,84% од укупног броја планираних пројеката. Број потпуно завршених као и дјелимично завршених пројекта је 55 што је **70,51%** од укупно планираног броја пројеката.

Табела бр.1:Преглед укупне реализације по броју стратешких пројеката

Стање имплемент.	Укупно планирано пројеката	Потпуно реализираних	Дјелимично	Нису започети	% потпуно реализираних	% потпуно и дјелимично
ЕС	20	4	7	9	20.00%	55.00%
ДС	41	7	26	8	17.07%	80.49%
СО	17	2	9	6	11.76%	64.71%
Укупно	78	13	42	23	16.67%	70.51%

Укупна вриједност планираних пројеката је 29.900.052 КМ, док је вриједност у потпуности завршених пројеката 1.925.885,86 КМ што је 6,44 % у односу на укупну вриједност планираних пројеката и вриједност започетих пројеката је 4.416.473,28 КМ што је 14,77% у односу на укупну вриједност планираних пројеката. Вриједност потпуно завршених као и пројеката који су још увијек у процесу реализације је 6.342.359,14 КМ што је **21,21%** од укупно планиране вриједности пројеката. Структуру вриједности чине средства буџета у износу од 2.675.441 КМ или 42,2% и средства вањских извора у износу од 3.666.917 КМ или 57,8%.

Табела бр.2 Преглед реализације по вриједности стратешких пројеката

	Вриједност планираних пројеката	Вриједност потпуно реализованих пројеката	Вриједност започетих пројеката	Разлика планиране и остварене реализације	% потпуно реализованих пројеката	% потпуно реализованих или започетих пројеката
ЕС	5,222,000.00	529,870.56	291,322.00	4,400,807.44	10.15%	15.73%
ДС	20,319,000.00	615,264.00	3,821,508.66	15,882,227.34	3.03%	21.84%
СО	4,359,052.00	780,751.12	303,642.62	3,274,658.26	17.91%	24.88%
УКУПНО	29,900,052.00	1,925,885.68	4,416,473.28	23,557,693.04	6.44%	21.21%

Посматрајући реализацију укупног броја започетих и укупно завршених пројеката од почетка реализације стратегије (70,51%) може се закључити да је за сада постигнута добра реализација стратегије мада у структури доминирају започети пројекти са 53,84%.

Када је ријеч о финансијској реализацији пројеката проценат реализације је доста нижи (21,21%). У периоду 2018-2019. година рализовано је 2.675.441 КМ буџетских средстава или 66,1% од планираног износа (4.028.500 КМ) и 3.666.917 КМ вањских средстава или 35,6% од планираног износа (10.313.500). С обзиром да је извршена припрема документације и да су обезбјеђена екстерна финансијска средства за значајн број пројеката очекивати је бољу финансијску реализацију у наредном периоду.

3.2 Преглед имплементације стратегије у извјештајној 2019.години

У 2019. години планирана је реализација 62 пројекта од чега 40 вишегодишњих пројеката. Од укупног броја планираних пројеката 53 или **85,48%** пројеката су у цијелини или дјелимично рализовани. Структуру у цијелини или дјелимично рализованих пројеката чине 11 или 17,74% пројеката који су у цијелини завршени и 42 или 67,74% дјелимично реализованих пројеката.

Графикон 2 Преглед броја планираних и реализованих пројеката у извјештајној години

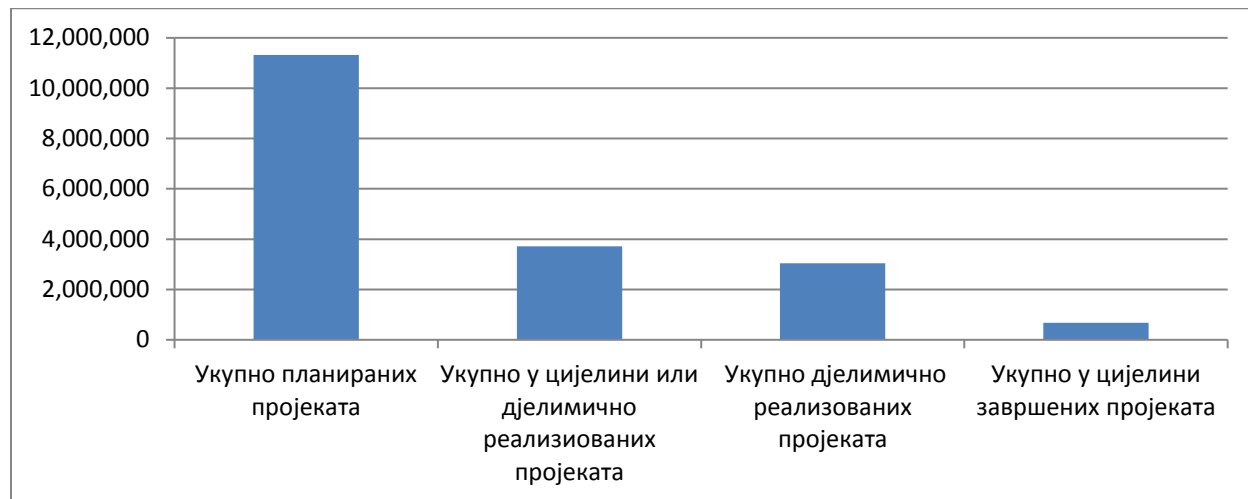

У 2019. години осам пројекта је накнадно укључено у план имплементације. Одбачених пројеката није било.

У 2019. години вриједност планираних пројеката је била 11.319.500 КМ. Структуру планираних средстава чине средства из буџета општине у износу 2.307.000 КМ или 20,38% и средства из екстерних извора у износу 9.012.500 КМ или 79,62%.

Вриједност у цијелини или дјелимично реализованих пројеката износи 3.712.249 КМ што је **32,8%** укупне планиране вриједности пројеката. Структуру вриједности чине у цијелини реализовани пројекти са 676.090,79 КМ или 5,97% и дјелимично реализовани пројекти у износу 3.036.158 или 26,82%.

Графикон 3 Преглед финансијских вриједности планираних и реализованих пројеката у извјештајној години

Анализирајући вриједносну структуру у цијелини и дјелимично реализованих пројеката изводи се закључак да у структури доминирају дјелимично реализовани пројекти са 67,74%. Податак је прихватљив с обзиром на чињеницу да 36 вишегодишњих пројеката има почетак реализације у 2018. и 2019. години. Постигнут је висок број дјелимично реализованих стратешких пројеката. Процент броја у цијелини или дјелимично реализованих пројеката у односу на укупан број планираних пројеката је **85,48%**.

Финансијска реализација је остварена у износу 3.712.249,73 КМ или **32,8%** у односу на укупно планирана средства што је ниска реализација. Буџетска средства су реализована у износу 1.165.593 КМ што је 50,52% планираних средстава, а средства екстерних извора у износу 2.546.655 КМ што је 28,3% планираних средстава. Недовољна припремљеност пројеката (техничка документација, рјешени имовински односи), неуспјешно окончани поступци јавне набавке и продужење рока реализације уговора су разлози ниске реализације планираних средстава.

Табела бр.3 Приказ реализације пројеката свих сектора

ПРЕГЛЕД (цијели и дјелимично реализирани пројекти)	Број пројеката	Укупно	Из буџета	Из екстерних извора
ПЛАНИРАНО				
А. Укупан број планираних пројеката	62	11,319,500.00	2,307,000.00	9,012,500.00
% структура финансирања од А			20.38%	79.62%
У РЕАЛИЗАЦИЈИ				
Б. Укупан број у цијелости или дјелимично реализираних пројеката	53	3,712,249.73	1,165,593.94	2,546,655.79
% у цијелости или дјелимично реализираних пројеката (од А)	85.48%	32.80%		
% структура (од Б)			31.40%	68.60%
Ц. Укупан број дјелимично реализираних пројеката	42	3,036,158.94	922,364.78	2,113,794.16
% дјелимично реализираних пројеката (од А)	67.74%	26.82%		
% структура (од Ц)			30.38%	69.62%
Д. Укупан број у цијелости завршених пројеката	11	676,090.79	243,229.16	432,861.63
% дјелимично реализираних пројеката (од А)	17.74%	5.97%		
% структура (од Д)			35.98%	64.02%

Табела бр.4 Приказ реализације пројеката обухваћених планом имплементације по секторима

	Област	Збир финансијских вредности пројеката		Структура финансирања реализованих пројеката	
		Планирано	Реализовано	Буџет (%)	Остало (%)
2019	Економски развој	718,000.00	277,308.16	94.41%	5.59%
	Друштвени развој	9,813,500.00	2,971,893.94	26.75%	73.25%
	Еколошки развој	788,000.00	463,047.63	23.49%	76.51%
	Укупно	11,319,500.00	3,712,249.73	31.40%	68.60%
	% по плану имплементације			32.80%	

Економски сектор

У сектору економског развоја у 2019.години планирана је реализација 13 пројеката од чега је 9 вишегодишњих пројеката. Планирана средства за реализацију су износила 718.000 КМ, а реализација је остварена у износу од 277.308 КМ. Посматрано према броју реализованих и започетих пројеката план је остварен са 84,62%, а према финансијској реализацији са 38,62%. Планом је предвиђено да се 58,91% средстава реализује из буџета и 41,09% из екстерних извора, а остварено је 94,41% из буџета и 5% из екстерних извора.

Табела бр.5 Приказ реализације пројеката економског развоја обухваћен планом имплементације

ПРЕГЛЕД (цијели и дјелимично реализирани пројекти)	Број пројеката	Укупно	Избуџета	Из екстерних извора
ПЛАНИРАНО				
А. Укупан број планираних пројеката	13	718,000.00	423,000.00	295,000.00
% структура финансирања од А			58.91%	41.09%
УРЕАЛИЗАЦИЈИ				
Б. Укупан број уцијелости или дјелимично реализираних пројеката	11	277,308.16	261,808.16	15,500.00
% уцијелости или дјелимично реализираних пројеката (од А)	84.62%	38.62%		
% структура (одБ)			94.41%	5.59%
Ц. Укупан број дјелимично реализираних пројеката	7	160,875.00	150,375.00	10,500.00
% дјелимично реализираних пројеката (од А)	53.85%	22.41%		
% структура (одЦ)			93.47%	6.53%
Д. Укупан број уцијелости завршених пројеката	4	116,433.16	111,433.16	5,000.00
% дјелимично реализираних пројеката (од А)	30.77%	16.22%		
% структура (одД)			95.71%	4.29%

Пројекти економског сектора у 2019.години су:

1. Пројекат „**Проширење угоститељских капацитета и модернизација хотела Андрићев конак**“ треба да допринесе развоју туризма. Планиране пројектне активности су реконструкција и опремање свадбеног салона на Бикавцу, санација фасаде и застакљење терасе хотела „Андрићев конак“. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. година. Активности на реконструкцији и опремању свадбеног салона на Бикавцу и санација фасаде хотела „Андрићев конак“ су реализоване средствима буџета у износу 32.613 КМ и кредитним средствима у износу од 300.000 КМ. У 2019. години је реализована активност на уређењу фасаде хотела „Вишеград“ у износу 1.989 КМ, а „Андрићев конак“ д.о.о. је одустао од активности устакљења терасе хотела „Вишеград“. Пројекат је завршен. Укупна реализована вриједност пројекта износи 334.602 КМ.
2. Мјера „**Подршка туристичким манифестацијама**“ треба да допринесе развоју туризма. Планирано вријеме трајања мјере је 2018-2022. У 2018. години уз подршку средства буџета у износу 30.425 КМ и средства Сталне радне групе за регионални рурални развој у Југоисточној Европи (SWG) у износу 3.520 КМ одржано је пет туристичких манифестација и обављено

представљање на Међународном сајму туризма у Београду. У 2019. години одржано је 8 туристичких манифестација и представљена туристичка понуда на међународним сајмовима у Солуну и Београду. Издвојена средства износе 45.251 КМ од чега 39.251 КМ су средства буџета.

3. Пројекат „**Уређење градске пијаце са паркинг простором**“ треба да допринесе развоју нових инвестиција и запошљавању. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2019. година. Реализоване су активности на уређењу простора (13.895 КМ), набавци 50 тезги и 7 продајних објекат (49.374 КМ), постављању лима на објектима (2.303. КМ), рушењу бесправно изграђеног објекта (3.237 КМ), изградњи и опремању јавног тоалета (26.944 КМ) и исцртавању паркинг мјеста на површини постојеће пијаце. Средства су обезбјеђена у буџету Општине у укупном износу од 95.753 КМ. Пројекат је завршен.
4. Пројекат „**Реконструкција моста на ријеци Рзав**“ у Добруну треба да пружи подршку новим инвестицијама и запошљавању. У 2019. години реализоване су активности на изради урбанистичко-техничких услова и пројектне документације у вриједности од 5.256 КМ.
5. Пројекат „**Запошљавање рањивих група кроз развој социјалног предузетништва у општини Вишегради**“ подразумјева подршку реализацији пословних идеја удружења, задруга, предузетника и предузећа. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години Њемачка невладина организација „Хелп“ набавила је опрему за израду сувенира у вриједности 10.000 КМ, а простор је уређен средствима буџета општине у износу од 1.000 КМ. У 2019. години потписа је меморандум о разумјевању са невладином организацијом „Caritas Švajcarska“ БИХ о реализацији пројекта „Социо-економска одрживост и подршка локалном становништву Горње-дринске регије (СЕЛС)“. Пројектом су планиране активности подршке пословним идејама удружења, задруга, предузетника и предузећа.
6. Пројекат „**Подршка привлачењу инвестиција**“ има за циљ да допринесе развоју нових инвестиција и запошљавању. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години за инфраструктурно опремање локација Добрун, Вардиште и Робна кућа издвојено је 66.929 КМ буџетских средства. У 2019. години извршена је санација водене пумпе за локацији у Добруну, изграђена водоводна и хидрантска мрежа у Вардишту и набављен електро материјал за опремање локације у Вардишту за шта су издвојена буџетска средства у износу 22.586 КМ. Пројекат је завршен. Укупна реализована вриједност пројекта је 89.515 КМ.
7. Мјера „**Промоција инвестирања у општину Вишеград**“ треба да допринесе развоју нових инвестиција и запошљавању. Планирано вријеме трајања је 2018-2022. година. Мјера подразумјева подршку учешћа на инвестиционим догађајима, израду промотивног материјала и активности промоције. У 2019. години уз подршку средстава буџета општине одржана је III Привредна конференција у Вишеграду.
8. Мјера „**Финансијска подршка запошљавању и samozapoшљавању**“ треба да допринесе запошљавању. Планирано вријеме трајања је 2019-2022. година. Мјера подразумјева расписивање јавног позива за подршку запошљавању и samozapoшљавању незапослених лица на евиденцији Бироа за запошљавање Вишеград. У 2019. години потписа је меморандум о разумјевању са невладином организацијом „Caritas Švajcarska“ БИХ о реализацији пројекта „Социо-економска одрживост и подршка локалном становништву Горње-дринске регије

(СЕЛС)“. Пројектом су планиране активности подршке пословним идејама удружења, задруга, предузетника и предузећа.

У оквиру Програма подршке запошљавању посебне циљне категорије у привреди који је реализовала ЈУ Завод за запошљавање РС у 2020. години у општини Вишеград одобрена су средства у износу 21.000 КМ за 5 запослених лица код 4 послодавца.

У оквиру Програма подршке запошљавању и samozapošljavanju дјете погинулих бораца, демобилисаних бораца и ратних војних инвалида (Заједно до посла) у 2020.години који је реализовала ЈУ Завод за запошљавање РС у општини Вишеград одобрена су средства у износу 31.000 КМ за 7 запослених лица код 4 послодавца.

9. Пројекат **„Социо-економска одрживост и подршка локалном становништву Горње-дринске регије (СЕЛС)“**. У 2019. години је расписан јавни предпозив за локално становништво са циљем одабира корисника за наредну фазу пројекта, а у којој ће имати тренинг за израду бизнис плана и финансијско вођење пословања.
10. Пројекат **„Подизање нових засада воћа“** реализује Пољопривредна задруга Вишеград у сарадњи са ИФАД-ом, Општином Вишеград и пољопривредним произвођачима. У 2019. години је расписан јавни позив за подизање 10 засада на површини од по 2 дунума, у вриједности од 39.000 КМ, уз финансијско учешће корисника од 50%, ИФАД-а 40% и Општине Вишеград 10%. Због недовољног броја пријављених корисника позив ће се поновити у 2020. години.
11. Пројекат **„Пољопривредна свјетодавна подршка“** подразумјева уређење и опремање простора, запошљавање стручног особља и набавку робе. Носилац имплементације је Пољопривредна задруга Вишеград. У 2019. годину су реализоване активности на уређењу и опремању простор у вриједности од 10.000 КМ, набавци робе и запошљавању два пољопривредна инжињера. Пројекат је реализован средствима Општине Вишеград и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде РС у износима од по 5.000 КМ. Пројекат је завршен.
12. Пројекат **„Вишеградска кућа“** подразумјева активности на уређењу простора, набавкци опреме и подршци за најмање 20 пољопривредних произвођача. Планирано вријеме реализације је 2018-2022. година. Носилац имплементације је Пољопривредна задруга Вишеград. Продајни простор Вишеградске куће је стављен у функцију 31.05.2019.године. Средствима буџета у износу 55.886 КМ и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде у износу 4.500 КМ извршена је адаптација простора и набавка опреме. Укупна реализована вриједност је 60.386 КМ.
13. Мјера **„Подстицаји у пољопривреди“** треба да допринесе развоју примарне пољопривредне производње. Планирано вријеме трајања мјере је 2018-2022. У 2018. години су издвојена средства у буџету општине у износу 85.502 КМ за рјешавање 149 захтјева подршке пољопривредних газдинстава, удружења, пољопривредне задруге и предузећа, а у 2019. години су издвојена средства у износу 49.982 КМ за рјешавање 95 захтјева.

Друштвени сектор

У сектору друштвеног развоја у 2019. години планирана је релизација 37 пројеката од чега 28 вишегодишњих. Укупно планирана средства за реализацију су 9.813.500 КМ, а реализована износе

2.971.893 KM. Посматрано према броју реализованих и започетих пројеката план је остварен са 86,49%, а према финансијској реализацији са 30,28%. Планом је предвиђено да се 16,42% средстава реализује из буџета и 83,58% из екстерних извора, а остварено је 26,75% из буџета и 73,25% из екстерних извора.

Табела 6 Приказ реализације пројеката друштвеног развоја обухваћених планом имплементације

ПРЕГЛЕД (цијели и дјелимично реализирани пројекти)	Број пројеката	Укупно	Из буџета	Из екстерних извора
ПЛАНИРАНО				
А. Укупан број планираних пројеката	37	9,813,500.00	1,611,000.00	8,202,500.00
% структура финансирања од А			16.42%	83.58%
У РЕАЛИЗАЦИЈИ				
Б. Укупан број у цијелости или дјелимично реализираних пројеката	32	2,971,893.94	795,006.78	2,176,887.16
% у цијелости или дјелимично реализираних пројеката (од А)	86.49%	30.28%		
% структура (од Б)			26.75%	73.25%
Ц. Укупан број дјелимично реализираних пројеката	26	2,766,504.94	663,210.78	2,103,294.16
% дјелимично реализираних пројеката (од А)	70.27%	28.19%		
% структура (од Ц)			23.97%	76.03%
Д. Укупан број у цијелости завршених пројеката	6	205,389.00	131,796.00	73,593.00
% дјелимично реализираних пројеката (од А)	16.22%	2.09%		
% структура (од Д)			64.17%	35.83%

Пројекти друштвеног сектора у 2019. години су:

1. Пројекат „**Модернизација дома здравља**“ треба да допринесе унапређењу здравствене заштите. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години није дошло до почетка реализације пројекта. У 2019. години припремљен је и одобрен Пројекат: „Модернизација Дома здравља-Унапређење ултразвучне дијагностике“ у вриједности 60.168,02 KM. Планирано вријеме реализације је од јула 2019. године до априла 2020. године. У 2019. години завршене су активности набавке медицинске опреме (ултразвучни апарат, дефибрилатор и сет за реанимацију), намјештаја, информатичке опреме, потрошног материјала у укупној вриједности 59.269,16 KM. У 2020. години планирана је реализација активности пружања услуга превентивних ултразвучних прегледа. Пројектне активности се реализују у оквиру „Пројекта интегрисаног локално-економског развоја (ILDP), који представља заједнички пројекат Владе Швајцарске и Развојног програма уједињених нација (UNDP).

2. Пројекат **„Дневни центар за дјецу и младе са потешкоћама у развоју „Отворена врата“** треба да допринесе унапређењу социјалне заштите дјеце и младих. Пројектом су планиране активности на адаптацији и опремању простор за боравак дјеце, ангажовање стручних радника (дефектолог, логопед, психолог и социјални радници) и креирање и усвајање програма рада са дјецом. Носилац имплементације пројекта је ЈУ „Центар за социјални рад“. Планирани период реализацију је 2019-2022. година. У 2019. години није било реализације планираних активности.
3. Пројекат **„Помоћ и њега старим, инвалидним и хронично обољелим лицима“** треба да допринесе унапређењу социјалне заштите. Планиране пројектне активности су успостављање рада стручно обученог тима на пословима помоћи и његе у кући и организација програм његе у кући за стара, инвалидна и хронично обољела лица. Носилац имплементације пројекта је ЈУ „Центар за социјални рад“. Планирани период реализације је 2018-2022. година. У 2019. години није било реализације планираних активности.
4. Пројекат **„Изградња објекта за смјештај лица која се налазе у колективном центру и алтернативном смјештају“** треба да допринесе унапређењу социјалне заштите. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2019. година. Општина Вишеград је обезбједила локацију за изградњу објекта. У 2018.години извршена је ревизија пројектне документације (1.404 КМ). У 2019. години из средстава буџета Општине завршене су активности на изради пројекат за опремање зграде (2.925 КМ) и изградњи водоводне мреже (4.885 КМ). Пројект се имплементира кроз СЕВ II Пројекат “Затварање колективних центара и алтернативних смјештаја путем обезбјеђења јавних стамбених рјешења” који се финансира из кредитног задужења БиХ према Развојној банци Савјета Европе-ЦЕБ. Пројекат реализује Јединица за имплементацију и Општина Вишеград.
5. Пројекат **„Изградње зграда за младе брачне парове“** треба да допринесе унапређењу положаја младих. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2020. година. У 2018. години су реализоване активности на изради урбанистичко-техничких услова (1.872 КМ), елабората геомаханичких испитивања (1.170 КМ) и пројектне документације (6.903 КМ) у вриједности 9.945 КМ. У 2019.години урађена је измјена главног пројекта (2.400 КМ), рушење темеља објекта у улици Вука Караџића (6.762 КМ), измјена регулационог плана Гарча и уплата ренте (2.559 КМ). Активности су финансиране средствима буџета општине.
6. Мјера **„Подстицај наталитета“** треба да допринесе унапређењу положаја младих. Планирано вријеме трајања мјере је 2018-2022. година. У 2018. години подржан је 151 корисник са укупним средствима у износу од 123.219 КМ, а у 2019. години 115 корисника са укупним средствима у износу од 85.087 КМ.
7. Мјера **„Стипендирање студената“** треба да допринесе унапређењу положаја младих. Планирано вријеме трајања мјере је 2018-2022. година. У 2018. години су подржана 102 студента са укупним средствима у износу од 135.400 КМ, а у 2019. години 114 студената са укупним средствима у износу од 133.200 КМ.
8. Пројекат **„Побољшање услова рада ЈПУ „Невен“** треба да допринесе унапређењу инфраструктурних капацитета образовних установа. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години реализоване су активности на набавци опреме у

вриједности 4.365 КМ. У 2019. години набављена је дидактичка опрема и инсталисан видео надзор у дворишту и холу објекта (8.703 КМ). Планиране пројектне активности су завршене.

9. Пројекат **„Опремање учионица, уређење објеката и спортских терена у ОШ „Вук Караџић“** треба да допринесе унапређењу инфраструктурних капацитета образовних установа. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години су реализоване активности на поправци и одржавању грејних инсталација и столарије, набавци школских табли, опреме и материјала за наставу. Средства у износу 13.520,47 КМ обезбјеђена су у буџету општине. Средствима донација Амбасаде Словачкеу износу од 10.473 КМ побољшани су услови рада у ПО Међеђа (набављене пећи за двије учионице, набављена информатичка опрема, дидактички материјал, спортска опрема, књиге за школску библиотеку). У 2019. години из средстава буџета Општине у износу од 6.000 КМ извршена је набавка 200 комада столица и поправка видео надзора.
10. Пројекат **„Дом културе у новом руху“** треба да допринесе унапређењу инфраструктурних садржаја у области културе. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години реализоване су активности на реконструкцији столица (400 комада) и набавци сценске опреме за велику салу у вриједности од 43.818 КМ. Набављена је опрема за музичку собу у вриједности од 12.731,69 КМ. У 2019. години реализована је активност на замјени дијела електричних инсталација у вриједности од 2.100 КМ. Активности на уградњи вентилације, постављању расвјете, уградњи електричног котла и радијатора нису реализоване.
11. Пројекат **„Реконструкција спортске дворане“** треба да допринесе унапређењу инфраструктурних садржаја у области спорта. Планирано вријеме реализације пројекта је 2019-2020. година. Планиране су активности набавке нове опреме, реконструкција подних површина централног терена, санацији оштећеног крова, постављање радијатора и изолација сале. У 2019. години ЗП „ХЕ на Дрини“ а.д. Вишеград је завршила радове реконструкције подних површина централног терена у вриједности 292.441 КМ.
12. Пројекат **„Завршетак изградње позоришта у „Андрићграду“** треба да допринесе унапређењу инфраструктурних садржаја у области културе. У 2019. години није било реализације планираних активности.
13. Пројекат **„Изградња спортско-рекреативних површина“** треба да допринесе унапређењу инфраструктурних садржаја у области спорта. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години средствима буџета општине су реализоване активности на прибављању урбанистичко-техничких услова, пројектне документације и ревизије исте у вриједности од 9.738,50 КМ. У 2019. години закључен је уговор за Лот 1 Изградња дјечијег игралишта вриједности 169.025 КМ, Лот 2 Изградња помоћног стадиона вриједности 137.670 КМ и Лот 3 Извођење радова на вањском уређењу дјечијег игралишта и помоћног стадиона вриједности 335.755,18 КМ. Укупна вриједност закључених уговора износи 642.450,18 КМ. Завршен је дио радова на изградњи дјечијег игралишта и помоћног стадиона у вриједности 219.034 КМ.
14. Пројекат **„Очување рибљег фонда ријеке Дрине“** треба да допринесе унапређењу програмских садржаја у области спорта. Планирано вријеме трајања пројекта је 2018-2022. година. У 2019. години ЗП „Хидроелектране на Дрини“ а.д. Вишеград реализовала је активност порибљавања вриједности 33.930 КМ.

15. Мјера „**Подршка културними и спортским манифестацијама**“ треба да допринесе унапређењу програмских сдржаја у области културе и спорта. Планирано вријеме трајања мјере је 2018-2022.година. У 2018. години из буџета општине издвојена су средства у износу 61.886 КМ за подршку 3 културне и 9 спортких манифестација. У 2019. години из буџета општине издвојена су средства у износу 61.919 КМ за подршку 6 културних и 8 спортких манифестација.
16. Пројекат „**Израда просторног плана**“ треба да допринесе побољшању услуга локалне управе. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2019-2020. година. У 2019. години покренута је процедура јавне набавке услуге, израда Просторног плана Општине Вишеград.
17. Пројекат „**Реконструкција, изградња и модернизација система водоснабдијевања**“ треба да допринесе побољшању система водоснабдијевања. Планирано вријеме трајања пројекта је 2018-2022.година. У 2018. години реализоване су активности на изради геолошког елабората и измјени и допуни пројектне документације градске водоводне мреже. Извршена је санација водовода у Ул. Гаврила Принципа и изградња водовода насељу Калате и у улици Карађорђева у вриједности 69.725 КМ. Извор финансирања су средстава буџета општине. У 2019. години завршени су радови на реконструкцији водовода Бикавац-Шегање II фаза вриједности 133.366,80 КМ и извршена је реконструкција дијела водоводне мреже у Улици Војводе Путника вриједности 4.699 КМ. Укупна вриједност изведених радова износи 138.068 КМ. Закључен је уговор за изградњу водоводне мреже у насељу Гарча вриједности 30.001,13 КМ. У току је израда документа „Студија стања водоснабдијевања и збрињавања отпадних вода у Општини Вишеград“ који се ради у оквиру пројекта „Водоводна и канализациона инфраструктура у РС“ финансираног од стране ЕИБ-а.
18. Пројекат „**Реконструкција главног транспортног цјевовода Добрун-Стражиште**“ треба да допринесе побољшању система водоснабдијевања. Планирано вријеме трајања пројекта је 2018-2021. У 2018. години су реализоване активности на изради стручног мишљења, урбанистичко-техничких услова у вриједности 5.850 КМ. Извор финансирања су средстава буџета Општине. У 2019. години реализована је активност израде пројектне документације вриједности 8.190 КМ.
19. Пројекат „**Изградња транспортног цјевовода од изворишта Оџак 1 и 2 и Градина до постојећег транспортног цјевовода Прелово-Клашник**“ треба да допринесе побољшању система водоснабдијевања. Планирано вријеме трајања пројекта је 2018. година. Средствима буџета општине реализоване су активности израде стручног мишљења, урбанистичко-техничких услова и пројектне документације вриједности 9.342,45 КМ. Активност изградње није реализована у 2018. години због рјешавања имовинско-правних односа. У 2019. години реализован је уговор за извођење радова вриједности 45.732 КМ, уговор за извођење додатних и неподвижених радова вриједности 6.990,35 КМ и уговор за израду изведеног стања вриједности 3.510 КМ. Извођење радова се финансира средствима Владе РС.
20. Пројекат „**Изградња и реконструкција резервоара за воду, хлорних станица и заштита изворишта**“ треба да допринесе побољшању система водоснабдијевања. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2020. година. У 2018. години средствима буџета Општине изграђен је резервоар за воду на локалитету Сасе-Вишеградска бања вриједности 12.303,90 КМ. Пројекат „Protecting Our Water Resources – POWER“ вриједности 150.000 ЕУР-а кандидован

је у оквиру позива IPA II Црна Гора- БиХ. Није одобрен за финансирање. У 2019. години средствима буџета Општине изграђен је резервоар за прикупљање вода код стадиона вриједности 5.988,78 КМ.

21. Пројекат **„Изградња канализационе мреже у насељу Околиште до Улице Гаврила Принципа“** планирано је да се заврши у 2018. години. Средства су обезбјеђена од стране Владе РС. У 2018. години закључен је уговор за извођење радова вриједности 343.881,31 КМ. У 2019. години завршен је дио радова вриједности 109.569 КМ. Реализација пројеката се наставља у 2020. години.
22. Пројекат **Изградња оборинске канализације у улицама Стевана Синђелића и Војводе Путника** треба да допринесе побољшању канализационог система. Планирано вријеме трајања пројекта је 2018-2020. година. У 2018. години средствима буџета Општине изграђена је оборинске канализације у Улици Стевана Синђелића вриједности 23.465 КМ. У 2019. години санирана је оборинске канализације у ул. В. Путника вриједности 5.763 КМ.
23. Пројекат **„Изградња оборинске канализације у насељу Горње Шегане“** треба да допринесе побољшању канализационог система. Планирано вријеме трајања пројекта је 2019. година. Изведени су радови вриједности 35.251,81 КМ финансирани средстава буџета Општине. Пројекат је завршен.
24. Пројекат **„Изградња фекалне канализације у насељима Гарча и Вучине“** треба да допринесе побољшању канализационог система. Планирано вријеме трајања пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години средствима буџета Општине реализована је активности израде пројектне документације, измјештање канализационе мреже у насељу Гарча и израда стручног мишљења и урбанистичко-техничких услова за насеље Вучине вриједности 14.730 КМ. У 2019. години потписан је уговор за изградњу канализационе мреже у насељу Гарча вриједности 44.988,63 КМ.
25. Пројекат **„Реконструкција главне и попречних улица у центру града“** треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2020. година. У 2018. години средствима буџета општине реализована је активност израде урбанистичко-техничких услова. У 2019. години није било реализације планираних активности.
26. Пројекат **„Изградња саобраћајне површине у улици Друге подрињске бригаде и поплочање пјешачке површине (приступни пут Анрићграду)“** треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години реализоване су активности израде стручног мишљења, урбанистичко-техничких услова, израде и ревизије пројектне документације и извођења дијела радова вриједности 87.259 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине. Пројекат је завршен у 2019. години.
27. Пројекат **„Реконструкција улица Светог Саве и Милоша Обилића“** треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2019-2021. година. У 2019. години није било реализације планираних активности.
28. Пројекат **„Реконструкција улице Војводе Путника“** треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. година. Пројекат се реализује у двије фазе. Прва фаза обухвата радове санације водовода и изградње оборинске канализације и постављање нове асфалтне подлоге и опреме пута на дионици од основне школе до ул. Ужичког корпуса. Радови вриједности 80.613 КМ завршени су у 2018. години. У

2018. години потписан је уговор за II фазу, реконструкција асфалтне подлоге дионице од почетка улице у насељу Вучине до основне школе, вриједности 55.850,86 КМ. Радови II фазе завршени су у 2020. години. Укупна вриједност пројекта је 143.472 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине.

29. Пројекат **„Замјена ивичњака у улици Јове Јовановића и Војводе Степе“** треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018. година. Радови на замјени ивичњака и реконструкција пјешачке површине вриједност 87.841,70 КМ завршен је у 2019. години. Пројекат је завршен.
30. Пројекат **„Санација пјешачких мостова преко ријеке Рзав на локалитету Андрићград и стадион“** треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2020. година. У 2018. години завршени су радови санације пјешачког моста на локалитету стадион вриједности 11.589,92 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету општине. У 2019. годни није реализована активност санације пјешачког моста на локалитету Андрићград.
31. Мјера **„Текуће одржавање, санација и асфалтирање локалних путева“** има планирано вријеме реализације 2018-2022. година. У 2018. години извршени су радови израде потпорног зида у насељу Гарча, радови асфалтирања, постављања банкина и заштитне ограде, израде хоризонталне сигнализације на градским улицама и радови текућег одржавања некатегорисаних путева вриједности 335.744 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине. У 2019. години завршени су радови санације локалних и некатегорисаних путева вриједности 103.448 КМ, урађен је пројекат санације потпорног зида вриједности 3.500 КМ, уграђена је заштитна ограда у улици Ужичког корпуса вриједности 1.684,80 КМ, постављене банкина вриједности 5.995,22 КМ и асфалтиран локални пут Главаче-Блаце (1.100m) вриједности 69.808 КМ. У 2019. години реализована вриједност износи 182.936 КМ.
32. Пројекат **„Модернизација и асфалтирање локалних путева“** накнадно је уврштен у план за 2019. годину. Планирано вријеме реализације је 2019-2022. година. У 2019. години извршена је санација и асфалтирање локалних путева у Незуцима, Каоштицама и Дринском у вриједности 259.604 КМ. Радови су финасирани од стране Федералног министарства за расељена и избјегла лица, „ТЛС“ д.о.о. Горажде и МЗ Међеђе у износу од 247.448 КМ и Општине Вишеград у износу од 12.155 КМ. Завршена је санација локалних путева у Душчу (дионица град Вишеград- постројење ХЕ на Дрини и пут кроз Душче) и Сасе-Коритник у вриједност 1.055.000 КМ. Радов су финасирани од стране ЗП „Хе на Дрини“ а.д. Вишеград. Укупан износ екстерних средства износи 1.302.448 КМ.
33. Пројекат **„Реконструкција локалног пута Милошевићи-Стари Брод“** накнадно је уврштен у план за 2019. годину. Планирано вријеме реализације је 2019-2020. година. Имплементатор пројекта је Општина Вишеград. Влада РС је обезбједила 220.000 КМ. Урађено је стручно мишљење и урбанистичко–технички услови (2.273 КМ). Потписан је уговор са „Романијапутевима“ а.д. вриједности 189.983,27 КМ. Изведени су радови прве фазе, пробојена је траса и изграђен доњи строј пута у дужини 2.270 m.
34. Пројекат **„Електрификација стамбених јединица у насељеним мјестима Џанкићи, Хадровићи и Гостиља“** треба да допринесе побољшању електро-дистрибутивне мреже. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018. година. У 2018. години су реализоване активности на

извођењу радова у повратничким насељима Бурсићи, Џанкићи и Бијели Поток вриједности 296.999 КМ. Пројекат финансира Фонда за повратак Босне и Херцеговине. У 2018. години је потписан уговор за насеља Велика и Мала Гостиља и Поље вриједности 73.593 КМ. Пројекат је завршен у 2019. години.

35. Пројекта „**Електрификација насељених мјеста Жгаре МЗ Добрун, Закрница-Црни Врх и Горња Брштаница у МЗ Горња и Доња Лијеска**“. Поништен је поступак јавне набавке (износ пристиглих понуде је био већи од износа одобрених средстава).
36. Пројекат „**Отварање новог градског гробља са пратећом инфраструктуром**“ треба да допринесе побољшању остале јавне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години реализоване су активности израде урбанистичко-техничких услова за објекте и израда пројектне документације за капелу, мртвачницу и вањско уређења са пратећом инфраструктуром вриједности 19.656 КМ. У 2019. години реализоване су активности израде стручног мишљења и урбанистичко техничких услова за изградњу водовода Прелово-Трноваче вриједности 2.808 КМ. Закључен је уговор за изградњу објекта капеле вриједности 44.240,98 КМ. У 2019. години завршени је дио радова вриједности 30.362 КМ. Министарство локалне управе и самоуправе одобрило износ од 50.000 КМ за изградњу објекта капеле.
37. Пројекат „**Набавка емисионе опреме за Радио Вишеград и Веб телевизију**“ треба да допринесе побољшању остале јавне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години реализоване су активности набавке дигиталног линка и опреме (миксета, појачало, микрофни, звучници и звучна кутија) у вриједности 7.300 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине. Пројекат је завршен.

Сектор заштите животне средине

У сектору заштите животне средине у 2019. години планирана је реализација 12 пројеката од чега 11 вишегодишњих пројеката. Планирана средства за реализацију су износила 788.000 КМ, а остварена је реализација у износу од 463.047 КМ. Посматрано према броју реализованих и започетих пројеката план је остварен са 83,33%, а према финансијској реализацији са 58,76%. Планом је предвиђено да се 34,64% средстава реализује из буџета и 65,36% из екстерних извора, а остварено је 23,49 % из буџета и 76,51% из екстерних извора.

Табела 7 Приказ реализације пројеката заштите животне средине обухваћених планом имплементације

ПРЕГЛЕД (цијели и дјелимично реализирани пројекти)	Број пројеката	Укупно	Из буџета	Из екстерних извора
ПЛАНИРАНО				
А. Укупан број планираних пројеката	12	788,000.00	273,000.00	515,000.00
% структура финансирања од А			34.64%	65.36%
У РЕАЛИЗАЦИЈИ				
Б. Укупан број у цијелости или дјелимично реализираних пројеката	10	463,047.63	108,779.00	354,268.63
% у цијелости или дјелимично реализираних пројеката (од А)	83.33%	58.76%		
% структура (од Б)			23.49%	76.51%

Ц. Укупан број дјелимично реализираних пројеката	9	108,779.00	108,779.00	-
% дјелимично реализираних пројеката (од А)	75.00%	13.80%		
% структура (од Ц)			100.00%	0.00%
Д. Укупан број у цијелости завршених пројеката	1	354,268.63	-	354,268.63
% дјелимично реализираних пројеката (од А)	8.33%	44.96%		
% структура (од Д)			0.00%	100.00%

Пројекти сектора заштите животне средине у 2019. години су:

1. Пројекат **Јачање техничких капацитета комуналног предузећа** треба да допринесе збрињавању комуналног отпада. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години реализоване је активност набавке контејнера за одлагање отпада у вриједности 9.996,50 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине. У 2019. години активности пројекта се реализују оквиру пројеката „Побољшање система управљања чврстим отпадом у урбаним и руралним подручјима општина Бајина Башта, Вишеград и Хан Пјесак“.
2. Пројекат **Увођење примарне селекције отпада** треба да допринесе збрињавању комуналног отпада. Планирано вријеме реализације пројекта је 2019. година. Активности пројекта се реализују у оквиру пројекта „Побољшање система управљања чврстим отпадом у урбаним и руралним подручјима општина Бајина Башта, Вишеград и Хан Пјесак“.
3. Пројекат **Прилогођавање рада постојеће општинске депоније** треба да допринесе збрињавању комуналног отпада. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години реализоване су активности израде урбанистичко-техничких услова, пројектне документације и изградње заштитне ограде на градској депонији вриједности 35.391 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине. У 2019. години није било активности.
4. Пројекат **Прилевенција одбране од поплава на ријеци Рзав треба** да допринесе јачању заштите од природних непогода. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години реализоване су активности чишћења и уређења корита ријеке Рзав на 5 локација вриједности 6.961,50 КМ. У 2019. години реализована је активност уређења обале вриједности 7.020 КМ. Укупно реализована вриједност износи 13.981 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине.
5. Пројекат **Успостављање система одбране од поплава у пркограничном подручју Србије и БиХ** треба да допринесе јачању заштите од природних непогода. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. година. Активности регулације десне обале Рзава у дужини 348 метара и набавке опрема за потребе цивилне заштите (возило СУВ, чамац за спасавање, ванбродски мотор, приколица за превоз чамца, агрегат за струју, пумпа за воду, моторна пила, ГПС уређај, мегафон, сигналне лампе, рефлектор, сет прве помоћи и планинарски конопаци) су реализоване. Завршена је обука 11 припадника Цивилне заштите и набављена је одјећа и обућа за њихове потребе. Пројекат је финансирала Европске Уније у износу од 626.518,63 КМ, а финансијски допринос Општине Вишеград је износио 112.624,60 КМ што је оправдано платама стално запослених радника (чланова пројектног тим). Пројекат је завршен у 2019. години.
6. Пројекат **Уређење дијела корита Осојничког потока** треба да допринесе јачању заштите од природних непогода. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години реализоване су активности регулације корита у дужини 105 m и чишћењу

2.700 m³ ријечног наноса. Вриједности изведених радова је 45.000 КМ. Средства је обезбједила ХЕ Бајина Башта. У 2019. години је планиран наставак активности на уређењу корита у дужини од 105 m. Активност није реализована.

7. Пројекат **Заштита и спасавање на води** треба да допринесе бољој заштити природних и људских ресурса. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. година. Планиране активности пројекта се односе на стручно и техничко оспособљавање тима за заштиту и спасавање на води. Активности пројекта нису реализоване.
8. Мјера **Заштита од пожара** треба да допринесе бољој заштити људских и природних ресурса. Планирано вријеме реализације мјере је 2019-2022. година. Планиране активности мјере се односе на израду плана заштите од пожара и спровођење мјера утврђених планом. У 2019. години набављене су три интервенцијске униформа за потребе ватрогасне јединице у вриједности од 4.493 КМ.
9. Пројекат **Изградња и модернизација јавне расвјете** треба да допринесе побољшању енергетске ефикасности. Планирано вријеме реализације пројекта 2018-2022. У 2018. години реализоване су активности израде урбанитичко-техничких услова и извођењу радова на изради лед јавне расвјете на више локацијама вриједности 33.755 КМ. У 2019. години реализоване су активности израде урбанитичко-техничких услова у износу 2.808 КМ, пројектне документације у износу 3.861 КМ и изградњи ЛЕД јавне расвјете у износу 74.976 КМ. Укупна вриједност реализованих активности у периоду 2018-2019. година износи 115.400 КМ. У септембру 2019. године потписан је уговор са „Симинг“ д.о.о. Фоча вриједности 59.493, 92 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине.
10. Мјера **Подизање енергетске ефикасности стамбених и јавних објеката** треба да допринесе побољшању енергетске ефикасности. Планирано вријеме реализације мјере је 2018-2022. година. У 2018. години реализована су средства у износу од 61.653 КМ, а у 2019. години 10.707 КМ. Закљчени су уговори са седам ЗЕВ-ова за радове: утопљавање фасада, замјена столарије и санација кровова.
11. Пројекат **Побољшање система управљања чврстим отпадом у урбаним и руралним подручјима општина Бајина Башта, Вишеград и Хан Пјесак** треба да допринесе збрињавању комуналног отпада. Планирано вријеме реализације пројекта је 2019-2020. година. Носилац имплементације у општини Вишеград је КП „Комуналац“ а.д. Вишеград. У 2019. години формиран пројектни тим и извршене припреме за реализацију планираних активности.
12. Пројекат **Увођење система гријања у насељу Бикавац** треба да допринесе побољшању енергетске ефикасности. Планирано вријеме реализације пројекта је 2019-2020. година. У 2019. години урађени су урбанитичко технички услови и издати локацијски услови. Реализована вриједност износи 4.914,00 КМ.

4 Кључни резултати и остварен прогрес

На основу свих прикупљених и обрађених података о имплементацији пројеката у извјештајном периоду може се закључити да су годишњи резултати видљиви прије свега у области туризма, привлачењу инвеститора и побошању пословног амбијента, унапређењу јавних услуга, улагања у изградњу инфраструктуре, јачању заштите људи и матријалних добара, побољшању енергетске ефикасности, односно генерално побољшању квалитета живота и рада становника општине.

Економски развој

Секторски циљ 1: Развијен туризам базиран на компаративним предностима

У 2019. години завршен је пројекат Проширење угоститељских капацитета и модернизација хотела „Андрићев конак“ (реконструкција и опремање свадбеног салона на Бикавцу и санација фасаде хотела „Андрићев конак“). У 2019. години предузеће „Андрићев конак“ д.о.о. остварило је укупан приход у износу од 960.514 КМ, што је повећање за 39% у односу на 2017. годину. Остварено је 5.706 ноћења, што је повећање за 27% у односу на 2017.годину.

Одржано је седам туристичких манифестација уз учешће 576 учесника и 1.700 посјетилаца. Представљена је туристичка понуда Вишеграда на међународним сајмовима у Београду и Солуну.

У 2019. години број туриста на нивоу општине је био 8.563, број ноћења 32.578 и приход у хотелијерству 3.153.196 КМ.

Реализацијом стратешких пројеката у овом сектору очекује се остварење слиједећи исхода:

- до 2022. повећан број туриста за 50% у односу на 2017. годину
- до 2022. повећан број ноћења за 30% у односу на 2017. годину
- до 2022. године повећани приходи у хотелијерству за 30% у односу на 2017. годину.

Остварени су исходи:

- у 2019. години број туриста се повећао за 6,25% у односу на 2017.годину
- у 2019. години број ноћења се повећао за 7,06% у односу на 2017.годину
- У 2019.години приход у хотелијерству се повећао за 18% у односу на 2017. годину.

У 2019. години постигнути су добри исходи и уколико не буде неповољних догађаја очекивати је остварење свих постављених исхода до 2022. године.

Секторски циљ 2: Реализоване нове инвестиције и отворена радна мјеста у привреди

Активности на уређењу градске пијаце су завршене у 2019. години. Исход је од стране пољопривредних произвођача закупљене све продајне тезге једном седмично и од стране предузетника стално закупљено седам продајних објеката.

Припремљени су урбанистичко технички услови и пројектна документација за реконструкцију моста у МЗ Добрун.

Завршен је пројекат Подршка привлачењу инвестиција. Унапређена је техничка инфраструктура и испуњени технички услови за реализацију инвестиција на локалитетима Робна кућа, Добрун и Вардиште. На поменутих локацијама четири новооснована привредна субјекта су реализовала инвестициона улагања.

Одржана је III Привредна конференција у Вишеграду.

Правилник о условима и начину отуђења непокретности у својини Општине Вишеград испод тржишне цијене за реализацију инвестиционих пројеката донесен је од стране Скупштине општине што је био услов за повећање обима инвестиционих активности.

Пројекат „Запошљавања младих УЕР“, финансиран од стране владе Швајцарске, се реализово на подручју општине. Остварен је резултат: 20 младих особа завршило обуку из предузетништва и финансијски подржано 5 пословних идеја.

Њемачка невладина организација ХЕЛП је донирала Општини Вишеград опрему за израду сувенира што отвара могућност за запошљавање најмање двије особе.

У 2019. години потписан је меморандум о разумјевању са невладином организацијом „Caritas Švajcarska“ БиХ о реализацији пројекта „Социо-економска одрживост и подршка локалном становништву Горње-дринске регије (СЕЛС)“. Пројектом су планиране активности подршке пословним идејама удружења, задруга, предузетника и предузећа.

У 2019. години број активних регистрованих привредних друштва у општини је 57. Структуру предузећа чине 2 велика, 6 средњих, 24 мала и 25 микро предузећа.

У 2019. години број запослених је 1.167, а остварен укупан приход износи 75.794.577 КМ.

Планирани исходи су:

- до 2022.године број запослених у привреди се повећао за 20 % у односу на 2017. годину
- до 2022. године повећан укупан приход у привреди за 30% у односу на 2017. годину.

Остварени исходи су:

- у 2019. години број запослених у привреди се повећао за 34,75% у односу на 2017. годину
- у 2019. години укупан приход у привреди се повећао за 53,98% у односу на 2017. годину.

У наредном периоду потребно је спроводити реализацију осталих планираних стратешких пројеката, као и реализовати мјере које доприносе остварању повољног прословног амбијента.

Секторски циљ 3: Развијена пољопривреда

У 2019. години стављен је у функцију продајни простор „Вишеградска кућа“. Пројектом су поред овог планиране активности и на мапирању, едукацији и подршци за најмање 20 произвођача локалних производа који ће снабдијевати „Вишеградску кућу“. Путем мјере подстицаја подржано је 95 захтјева. Завршен је пројекат „Пољопривредна свјетодавна подршка“. Пружено је 350 услуга стручне подршке пољопривредним произвођачима. Њемачка невладине организације „ХЕЛП“ је подржала 40 пољопривредних газдинстав за набавку механизације и опреме у вриједности од 160.000 КМ.

У 2019. години остварен је обим пољопривредне производње од 699 тона, а 4 субјекта су регистрована за обављање пољопривредне (два предузетника, једно предузеће и једна задруга), Регистрованих комерцијалних газдинстава није било.

Планирани исходи су:

- до 2022.години повећан обим пољопривредне производње за 50% у односу на 2017. годину
- до 2022. године повећан број комерцијалних газдинстава, предузетника и правних субјеката у пољопривреди за 10% у односу на 2017. годину.

Остварени су исходи:

- у 2019. години смањен је обим пољопривредне производње за 49% у односу на 2017. годину
- до 2019. године број комерцијалних газдинстава, предузетника и правних субјеката у пољопривреди се задржо на истом нивоу као 2017. годину.

У наредном периоду потребно је радити на креирању бољег система подршке развоју примарне пољопривредне производње, умрежавању пољопривредних произвођача и реализацији

стратешких пројекта „Подизање нових засада воћа“ и „Подизање нових површина под пластеничком производњом“.

Друштвени развој

Секторски циљ 1: Повећан обим и квалитет услуга здравствене и социјалне заштите

У 2019 години реализован је пројекат „Модернизација дома здравља-унапређење ултразвучне дијагностике“.

ЈУ „Центар за социјални рад“ је била укључена у пројекат „Социјализација дјеце РС 2019“ који финансира ЈУ „Фонд за дјечију заштиту РС“. Право на љетовање је остварило 36-торо дјеце осјетљивих категорија. Изградња објекта за смјештај лица који се налазе у колективном и алтернативном смјештају одвија се планираном динамиком.

У програму побољшање положаја младих реализован је дио активности у оквиру пројекта: Изградња зграде за младе брачне парове. Пројекат је у фази завршетка припремних радњи за изградњу објекта на локалитету Гарча. Реализоване су мјере подстицаја наталитета и стипендирања студената. Путем мјера подстицаја наталитета подржано је 115 корисник од чега 65 по основу рођења дјетета (што је 10,16% више у односу на 2018. год.), 23 по основу висине мјесечних прихода до 500 КМ, 5 по основу трошкова љечења стерилитета, 2 по основу вантјелесне оплодње и 20 за рефундацију дијела трошкова боравка у предшколској установи. Путем мјере стипендирања подржано је 114 студента.

У 2019. години број обољелих од тежих болести откривен у раној фази болести је 308, дужина чекања на специјалистичке прегледе је 30 дана.

Планирани исходи су:

- до 2022. године број обољелих од тежих болести откривених у раној фази болести повећао се за 15% у односу на 2017.годину
- до 2022.године смањена дужина чекања на специјалистичке прегледе за 20% у односу на 2017.годину
- до 2022. године више од 80% корисника система социјалне заштите са подручја општине Вишеград задовољно програмима подршке и квалитетом услуга које им се пружају
- до 2020. године популација старости до 44 године учествује са 50% у укупној структури становништва

Остварени исходи:

- у 2019. години број обољелих од тежих болести откривених у раној фази болести повећао се за 17% у односу на 2017.годину
- у 2019. години дужина чекања на специјалистичке прегледе остала је непромјењена у односу на 2017.годину
- у 2021. години потребно је извршити анкетање корисника система социјалне заштите са подручја општине Вишеград о задовољству програмима подршке и квалитетом услуга које им се пружају.

Секторскициљ 2: Побољшана доступност и квалитет образовања

Реализован је пројекат Побољшање услова рада ЈПУ“Невен“. Формиране су двије нове васпитне групе (јасличка и мјешовита). Основна школа је реализовала дио пројекта Опремање учионица, уређење објекта и спортских терена у ОШ “Вук Караџић“. Завршена је поправка грејних инсталација, столарије и видео надзора, набавка школских табли пиши/бриши, столица, опреме и материјала за наставу. У школском дворишту постављена је опрема за дјечије игралиште. Средња школа је реализовала пројекат: Опремање радионице за практичну наставу занатских занимања. Извршена је адаптација радионице и набавка опрема за извођење практичне наставе. У оквиру смјера машинство и обрада метала у школској 2018/2019. години уведена су два нова занимања трећег степена (аутомеханичар и механичар грејне и расхладне технике).

Планирани исход су:

- до 2022. године 80% анкетираних родитеља, ученика и наставника задовољно квалитетом наставе и условима рада у предшколској установи, основној и средњој школи.

Остварени исходи:

- у 2021. години потребно је извршити анкетање родитеља, ученика и наставника о задовољству квалитетом наставе и условима рада у предшколској установи, основној и средњој школи.

Секторски циљ 3: Побољшана доступност и квалитет спортских и културних садржаја

У 2018. години реализован је дио пројекта Дом културе у новом руху. Завршени су радови на тапацирању 414 столица и набављена је сценска опреме за бину у великој сали. Набављена је опреме за музичку собу (бубњеви, гитара, клавијатура). У 2019. години је извршена замјена дијела електо инсталација. У 2018. години у Дому културе су одржана 33 културна догађаја, а у 2019. години 68. У рад музичке радионице укључено 30 дјеце узраста од 7 до 12 година.

Извршена је реконструкција 1.250 m² подних површина централног терена у спортској дворани. У спортској дворани је одржано 65 спортских догађаја.

Пројекат Изградња спортско рекреативних површина је у фази извођења радова. Изграђена су игралишта у Улици краља Петра и у насељу Гребен.

Пројекат: Очување рибљег фонда ријеке Дрине реализује се према плану. У 2019. години извршено је порибљавање са 3.200 kg рибље млађи. Удружење Дринска језера издало је 180 риболовачких дозвола.

Средствима буџета општине подржана је организација 7 културних и 8 спортских манифестација.

У 2019. години број посјетилаца културних манифестација је био 5.800, а број посјетилаца спортских манифестација 4.200.

Број чланова културних удружења је 740. Број чланова библиотеке је 404. Број чланова спортских организација је 553.

Очекивани секторски исход су:

- до 2022. године повећан број посјетилаца културних и спортских догађаја за 20% у односу на 2017. годину
- до 2022. године повећан број чланова спортских и културних удружења за 15% у односу на 2017. годину.

Остварени исходи су:

- у 2019. године повећан број посјетилаца културних и спортских догађаја за 186% у односу на 2017. годину
- у 2019. године повећан број чланова спортских и културних удружења за 23,83 % у односу на 2017. годину.

Секторски циљ 4: Унапређен рад локалне управе

У 2019. години није било реализације пројеката који би допринијели остварењу секторског циља.

Очекивани исход су:

- до 2022. године повећано задовољство корисника услуга локалне управе за 15% у односу на 2018. годину.

Секторски циљ 5: Побољшана доступност и квалитет јавне инфраструктуре

У оквиру овог сектора је највећи број планираних и започетих пројекта.

У 2018. годин урађен је геолошки елаборат и измјена и допуна пројетне документације градске водоводне мреже, изграђен је водовод у насељу Калате (главни цјевовод дужине 330 m и прикључни цјевоводи дужине 45 m) и вододовод у Карађорђевој улици (главни цјевовод дужине 30 m и прикључни цјевоводи дужине 360 m).

У 2019. години изграђен је водовод Бикавац-Шегање фаза II (главни цјевовод дужине 590 m и прикључни цјевоводи дужине 620 m) и транспортни цјевовода од извора Градина до постојећег транспортног цјевовода Прелово-Клашник дужине 1.350 m.

Изграђен је резервоар за прикупљање воде код градског стадиона.

Изграђена је оборинска канализација у улици Стевана Синђелића у дужини 120 метара и у насељу Горње Шегање у дужини 400 метара.

Изграђена је саобраћајна и пјешачка површина у улици Друге подрињске бригаде (приступни пут до Андрићграда) у дужини 120 метара.

Извршена је реконструкција дијела улице Војводе Путника у дужини 170 m (главни водоводни цјевовод, оборинска канализација и нова асфалтна подлога).

Извршена је замјена ивичњака и реконструкција пјешачке површине у улицама Јове Јовановића и Војводе Степе у дужини 870 метара.

Реконструисан је пјешачки мост на ријеци Рзав на локалитету стадион.

Извршено је асфалтирање локалног пута Главаче-Блаце у дужини 1,1 km и текуће одржавање локалних некатегорисаних путева.

Завршено је асфалтирање и санација локалних путева у Незуцима у дужини 590 m, Каоштицима у дужини 600 m и Дринском у дужини 1.008 m.

Завршено је асфалтирање дионице пута град Вишеград-постројење ХЕ на Дриниу дужини 1.550 m, пута кроз Душче у дужини 2.083 m и локални пут Сасе-Коритник у дужини 1.300 m.

Укупна дужина асфалтираних путева износи 8.423 m.

Изведени су радови прве фазе на дионици локалног пута Милошевићи-Стари брод, пробојена је траса и изграђен доњи stroj пута, у дужини 2.270 m.

Завршена је иградња прикључног ВН вода за СТС Џанкићи дужине 750 m, стубне трафо станице Џанкићи снаге 50 KV, стубне трафо станице Џанкићи снаге 50 KV, прикључног ВН вода за СТС Хадровићи дужине 3.127 m, стубне трафо станице Хадровићи снаге 10 KV и нисконапонске мреже Хадровићи дужине 3.570.

Набављен је и стављен у функцију дигитални линк и опреме (миксета, појачало, микрофни, звучници и звучна кутија). Цијело подручје општине је покривено сигналом Радио Вишеграда.

Планирани пројекти у 2019. години су вишегодишњи инфраструктурни пројекти који захтјевају рјешавање имовинско-правних односа и израду техничке документације. За већи дио пројеката завршене су активности на рјешавању имовинско-правних односа, изради изведбене пројектне документације и закључивању уговора. У наредном периоду очекивати је завршетак пројеката и остварење секторских исхода.

Реализацијом пројеката треба да се остваре сљедећи исходи:

- до 2022. године смањени губици воде у систему водоснабдјевања за најмање 20% у односу на 2017. годину

- до 2022. године више од 70% испитаних грађана изразило задовољство доступношћу и квалитетом комуналне и јавне инфраструктуре.

Остварени сиходи:

- у 2021. години потребно је извршити анкетање грађана о задовољству доступношћу и квалитетом комуналне и јавне инфраструктуре.

Заштита животне средине

Секторски циљ 1: Унапређен систем управљања комуналним отпадом

Очекивани секторски исход:

- до 2022. године повећана количина адекватно збринутог комуналног отпада на подручју општине Вишеград за 60% у односу на 2017. годину.

У 2018. години је изграђена заштитна ограда на депонији у Незуцима.

У 2019. години су започете активности на реализације пројекта „Побољшање система управљања чврстим отпадом у урбаним и руралним подручјима општина Бајина Башта, Вишеград и Хан Пјесак“ који треба да допринесе адекватном збрињавању комуналног отпада. Планирано вријеме реализације пројекта је 2019-2020. година.

Секторски циљ 2: Заштићени природни и људски ресурси

Уређено је 200 метара обале ријеке Рзав и од наноса прочишћено корито на четири локације (Вардиште, Добрун, Јагодина, Глогова).

Регулисано је корито Осојничког потока у дужини 105 m и очишћено 2.700 m³ ријечног наноса.

Пројекат: Успостављање система одбране од поплава у пркограничном подручју Србије и БиХ је завршен. Обалоутврдни зид на десној обали ријеке Рзав у дужини 348 метара је изграђен. Опрема за потребе цивилне заштите (возило СУВ, чамац за спасавање, ванбродски мотор, приколица за превоз чамца, агрегат за струју, пумпа за воду, моторна пила, ГПС уређај, мегафон, сигналне лампе, рефлектор, сет прве помоћи и планинарски конопаци) је набављена. Обучено је 11 припадника Цивилне заштите и набављена одјећа и обућа за њихове потребе.

Набављене су три интервенцијске униформе за припаднике ватрогасне јединице.

Очекивани секторски исход:

- у периоду 2018-2022 година смањен број пријављених штета од поплава за 40% у односу на период 2009-2014. годину.

Остварени исходи су:

- у периоду 2018-2019. години није било евидентираних штета од поплава.

Секторски циљ 3: Побољшање енергетске ефикасности

Реализован је дио пројекта изградње лед расвјете на више локалитета. Изграђена је јавна расвјета у насељима Коритник, Жилићи, Родић брдо и у дијелу насеља Сасе-Мушићи и Воденице. Освјетљен је дио магистралног пута М5 (Повијестаћча) и два крака улице Светог Саве.

Завршена је обнова доње зграде основне школе „Вук Караџић“ (замијењена вањска столарија и постављена нова фасада). Замијењен је систем гријања у спортској сали.

Очекивани секторски исход:

- до 2022. године за 30% смањен износ укупних средстава која се издвајају из буџета за трошкове електричне енергије, јавне расвјете и набавку енергената за гријање у јавним и стамбеним објектима у односу на 2017. годину.

Остварени исходи су:

- у 2019. години смањен је износ укупних средстава која се издвајају из буџета за трошкове електричне енергије, јавне расвјете и набавку енергената за гријање у јавним и стамбеним објектима за 29,18% у односу на 2017. годину.

5 Институционални капацитети Општинске управе и срадња са другим актерима

У 2018. години при Одјељењу за локални развој, привреду и друштвене дјелатности је успостављена Јединица за управљање локалним развојем (ЈУРА). ЈУРА треба да има централну улогу у планирању, имплементацији, праћењу и вредновању стратегије развоја, осигурању вертикалне и хоризонталне координације и комуникације са свим релевантним актерима у процесу управљања развојем. ЈУРУ чине три члана, самостални стручни сарадник за управљање развојем-координатор ЈУРА-е, самостални стручни сарадник за анализу и статистичко праћење развоја и локални економски развој и самостални стручни сарадник за управљање развојем, припрему пројектних апликација, вредновање, праћење и реализацију пројеката.

Обавезе и одговорности начелника општине и начелника свих релевантних одјељења за учествовање у процесу израде стратегије развоја, спровођењу стратешких приоритетних пројеката и мјера те праћењу и вредновању спровођења годишњих планова и цијелокупне стратегије развоја су утврђене Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста.

Капацитети јавних установа, организација цивилног друштва, пословног сектора и других актера који учествују директно или индиректно у имплементацији Стратегије су скромни па је очекивати и њихов скроман допринос реализацији Стратегије.

6 Макроекономски показатељи

У наставку је табеларани приказ макроекономских показатеља за период 2017-2019. година.

Табела 8 Приказ макроекономских показатеља

R.B	ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ РАЗВОЈА	индикатор	Полазно стање			2018			2019		
			2017			Укупно	Мушки	Женски	Укупно	Мушки	Женски
			Укупно	Мушки	Женски						
	СТЕПЕН ОПШТИНЕ РАЗВИЈЕНОСТИ	Ниво развијености	Средње развијена			Неразвијена			Неразвијена		
	Становништво	број	9,567	4,554	5,013	9,436	4503	4933	9,300	4448	4852
1	Запослених становника	број	1,973	1,128	845	2,050	1,176	874	2,175	1273	902
		%	20,62%	24,77%	16,86%	21,73%	26,12%	17,72%	23,39%	28,62%	18,59%
2	Незапослених становника	број	1,395	731	664	967	475	492	940	466	474
		%	14,58%	16,51%	13,25%	10,24%	10,54%	9,97%	10,10%	10,47%	9,76%
3	Укупни приходи по глави становника	износ	49,222,72 2			82,239,048			75,794,577		
		по глави	5.145,05			8,715.46			8.149,95		
4	Инвестиције на територији ЈЛС (у стална средства)	износ	10,315,00 0			4,538,000			8,516,000		
4.1	Од тога, у нова стална средства (ако су подаци доступни)	износ	9,447,000			4,096,000			7,300,000		
5	Број предузећа/1000 становника	омјер	6,48			6,46			6,12		
6	Просјечна нето плаћа у КМ	износ	871			906			888		
7	Број ученика основних и средњих школа на хиљаду становника	број	113,41			107,46			98,56		
8	Социјални трансфери по глави становника	по глави	83,59			82,91			89,79		
9	Број љекара/1000 становника	омјер	1,15			1,06			1,18		
10	Износ реализираних средстава за приоритете из развојне стратегиј	износ	3.065.518			2.649.715			3.715.136		

ДОПУНСКИ ИНДИКАТОРИ РАЗВОЈА											
1	Удио реализираних капиталних инвестиција у буџету ЈЛС	омјер	23,11%			20,09%			18,56%		
2	Пољопривредних газдинстава/1000 становника	омјер	38,57			37,09			17,2		
3	Број корисника социјалне помоћи/1000 становника	омјер	7,4			6,9			6,6		
4	Здравствено осигураних лица у односу на укупно становништво	омјер	96,95%	49,55%	47,40%	95,34%			91,31%	91,57%	93,28%
5	Број активних чланова у институцијама културе (СКУД и библиотека)	број	510						694		
6	Број активних чланова у спортским институцијама	број	497	343	154	500			553		
7	Покривеност домаћинстава са приступом контролисаној води за пиће	процент	52,42%			52,42%			52,42%		
8	Покривеност домаћинстава одвозом крутог отпада	процент	62,53%			62,53%			62,53%		
9	Број насељених мјеста без асфалтиране путне комуникације	број	75			75			73		
10	Број домаћинстава без приступа електричној енергији	број	108			84			84		
11	Просјечна измјерена вриједност CO ug/m3	tona									

7 Закључци и препоруке

Посматрајући реализацију укупног броја започетих и укупно завршених пројеката од почетка реализације стратегије (70,51%) може се закључити да је за сада постигнута добра реализација стратегије мада у структури доминирају започети пројекти са 53,84%.

Када је ријеч о финансијској реализацији пројеката проценат реализације је доста нижи (21,21%). Вриједност планираних пројеката је 29.900.052 КМ, а вриједност потпуно реализованих пројеката је 1.928.772,64 КМ. Реализована вриједност започетих пројеката је 4.416.473,28 КМ. Разлика планиране и остврене реализације је 23.554.806 КМ.

С обзиром да је друга година имплементације стратегије рано је говорити о остварењу секторских циљева. Може се констатовати да је од 78 планираних стратешких пројеката у периоду 2018-2019. година у потпуности реализовано 13 пројеката, дјелимично 42, а да 23 пројекта нису имала реализацију.

Подаци указују да треба интензивирати рад на реализацији започетих пројеката, као и осталих планираних пројеката. С обзиром да је за значајн број пројеката завршена припрема потребне документације и да су обезбјеђена екстерна финансијска средства очекивати је бољу финансијску реализацију у наредном периоду.

Имајући у виду чињницу ограничености буџетских средстава у наредном периоду потребно је интензивно радити на реализацији пројеката за које су већ обезбјеђена екстерна средства као и обезбјеђивању екстерних средстава за финансирање других планираних пројеката.

У наредном периоду посебну пажњу потребно је посветити:

- унапређењу сарадње свих актера (пословног и цивилног сектора, јавних установа и институција) у процесу стратешког планирања, имплементације и евалуације резултата,
- јачању вертикалне и хоризонталне координације и комуникације у оквиру општинске управе,
- већој укључености свих актера у доношењу кључних одлука које доприносе реалном планирању као и бољем исходу остварених резултата,
- јачању сарадње пословног сектора и Општине путем формирања Привредног савјета у циљу заједничког доношења одлука које се тичу развоја привреде и помоћи привредницима у проналажењу грант средстава из домаћих и иностраних фондова за нове производне инвестиције,
- квалитетној припреми пројектних приједлога који би се финансирани из екстерних извора,
- благовременој припреми неопходне документације која представља основ за подношење пројектних приједлога (студије изводљивости, елаборати, техничка документација...)
- примијени пројектног приступа за додјелу буџетских средстава организацијама цивилног друштва и финансирање пројекта који су усмјерни на потребе дефинисане Стратегијом развоја.

